

Ooit belicht vanuit drie invalshoeken de brede geschiedenis van de bloembollensector:

- Wat gebeurde er 25, 50, 75 of 100 jaar geleden?
- Een bijzonder boek uit de KAVB-bibliotheek.
- Een uitvinding die de sector sterk heeft beïnvloed.

In de jaren vijftig van de vorige eeuw was dit een gangbaar beeld in de bollenteelt. Hyacinten dekken met riet tegen de kou.

Stuiven en vorst zijn voor de teelt van voorjaarsbloeiers de lastigste problemen.

En dus dekt de teler zijn bedden af. Bij de tulp en de hyacint is stro het meest gangbaar, bij de narcis volstaan telers al vijftig jaar met winter- of zomerrogge.

Ooit was dat anders.

Tekst: Arie Dwarswaard | Fotografie: Archief KAVB

De oudere lezers weten het maar al te goed: wie zijn hyacinten niet voldoende goed afdekt, loopt een groot gevaar: vorstschade. Het is niet voor niets dat er drie maal zoveel dek op de hyacinten gaat als op de tulp. Met de winters van de afgelopen jaren is dit bijna niet meer voor te stellen, maar de hyacintenteelt is nu eenmaal te duur om minder stro of zelfs helemaal geen stro te gebruiken. Diezelfde oudere lezer zal zich nog goed kunnen herinneren dat stro niet het enige afdek materiaal was dat in het najaar in de bloembollenwereld werd gebruikt.

Vanaf eind 19e eeuw was riet het belangrijkste afdek materiaal. Advertenties in het Weekblad voor Bloembollencultuur

Netjes gedekt

maakten er elk jaar weer melding van. Niet alleen verkopers boden het aan, verzekeraars attenderden de teler erop, dat het wijs was om de rietschelft tegen brand te verzekeren.

Riet was echter niet het goedkoopste product. De beste kwaliteit was riet met veel blad. Voor de Eerste Wereldoorlog werden zo'n twee miljoen bossen riet per jaar gebruikt in de bollensector. Begin jaren dertig nam dit flink toe, na de majeure vorstschade die na de winter van 1928-1929 was ontstaan en menig bedrijf op het randje van een faillissement bracht.

Goede kwaliteit riet kon meer jaren worden gebruikt en stond tussen voor- en najaar op schelften in het land. Het laatste jaar werd het als pook gebruikt in die gewassen die het zwaarste dek vereisten, zoals geholde hyacinten en tazettanarcissen.

WINDRICHTING

Voor het opbrengen van riet was het belangrijk om met de windrichting rekening te houden. Het was zaak om te voorkomen dat met name noordenwind het riet omhoog kon blazen, waardoor gaten in het dek ontstonden en daardoor de kans op vorstschade groot was.

In februari of begin maart begonnen de kwekers met het zogenoemde verdedden. Dan werd een deel van het riet verwijderd als de hyacinten boven de grond kwamen. Er waren minder prijzige alternatieven op de markt. Zo werd er bijvoorbeeld hooi aangeboden, maar ook turfmoalm, helm

en sluiik. Turfmoalm werd niet alleen op zandgrond gebruikt, maar ook in de tulpen- en kleigrond. Daar zorgde het niet voor afdekking tegen de vorst, maar als materiaal tegen het dichtsluipen van de grond en tegen onkruidgroei. Stro was volgens Van Stijgeren en Boschman in hun boek Bloembollenteelt uit 1935 vooral populair in de Anna Paulownapolder, waar kwekers het gebruikten als eenmalig dek op tulpen. Meermalig gebruik werd afgeraden, omdat de vuur- schimmel goed in het stro kan overleven. En dan was er nog sluiik. Dat was aanmerkelijk goedkoper dan de andere dekmaterialen. Sluiik bestond voornamelijk uit kort riet, een restproduct uit de riet- teelt. Het werd in balen bij de kweker afgeleverd. Nog begin jaren zeventig vermeldde de LEI-onderzoeker C.O.N. de Vroomen dit product in een onderzoeksrapport over de kostenaspecten van het winterdek. Het mocht dan goedkoop zijn, gebruik ervan was niet zonder risico. 'Met sluiik moet men zeer voorzichtig zijn, omdat vaak hiermede onkruidzaden op het land worden gebracht', aldus Van Stijgeren en Boschman. En onkruid, dat wist en weet elke teler, brengt weer extra wiewerk met zich mee.

Uiteindelijk zijn bijna al deze producten verdwenen. Alleen stro wordt nog volop gebruikt bij hyacinten en tulpen en het inzaaien van rogge is al sinds begin jaren zeventig een goed alternatief voor stro. ♦